

ROMANSKE PRVINE V ISTRSKOSLOVENSKEM BESEDIŠČU IZ SEMANTIČNEGA POLJA »GARDEROBA IN DODATKI« V VASEH KRKAVČE, NOVA VAS IN BORŠT

Suzana TODOROVIC

Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Garibaldijeva 1, 6000 Koper, Slovenija
e-mail:suzana.todorovic@zrs.upr.si

IZVLEČEK

Namen prispevka je z etimološko analizo prikazati romanske prvine v istrskoslovenskem besedišču. Avtorica podaja etimološko razčlemba nekaterih izposojenk romanskega izvora, ki jih je zbrala na dialektološkem terenskem delu v vaseh Krkavče, Nova vas in Boršt. Vsako izpričano narečno obliko romanskega izvora vselej primerja z izpričanim izrazom v sosednjem, rižanskem govoru ter bližnjih, čakavskih govorih. V nadaljevanju poveže izraz z nekaterimi (istro)beneškimi, benečanskimi, furlanskimi, beneškodalmatinskimi in muglizanskimi različicami, ter prikaže zadnji vir besede.

Ključne besede: istrskoslovenska leksika, prevzete besede, (istro)beneščina, romanizmi, etimologija

ELEMENTI ROMANZI NEL LESSICO ISTROSLOVENO NEL CAMPO SEMANTICO »VESTIARIO ED ACCESSORI« NELLE PARLATE DI KRKAVČE, VILLANOVA DI PIRANO E BORŠT

SINTESI

Nel contributo vengono analizzati dal punto di vista lessicologico ed etimologico 33 lessemi istrosloveni di provenienza romanza, messi in rilievo durante una ricerca diletologica, svolta nell' Istria slovena. Ogni espressione dialettale istroslovena- savrina viene messa a confronto con le espressioni dei dialetti limitrofi (istrosloveno- risano, ciacavo) e collegata con il prestito (istrosloveno, triestino, veneto, veneziano, italiano,...), rilevando così l'etimologia prossima e, in ultima analisi, l'etimologia remota (latino, latino volgare) delle espressini dialettali.

Parole chiave: lessico istrosloveno, istroveneto, romanismi, analisi lessicologica ed etimologica, prestiti.

UVOD

V pričujočem članku so etimološko razčlenjeni romanizmi iz semantičnega polja garderoba in dodatki (moška oblačila, ženska oblačila in obutev). Za skupno 37 obravnavanih pojmov je bilo evidentiranih 33 romanskih izposojenk, ki so bile etimološko razložene. Leksemi so bili med letoma 2007 in 2009 zbrani v okviru dialektološkega terenskega raziskovanja v istrskoslovenskih (šavrinskih) vaseh Krkavče, Nova vas in Boršt. Rojeni govorniki šavrinskega idioma so podali narečno ustreznicu vprašanja oz. pojma, ki je bil v vprašalnici naveden v slovenskem in italijanskem jeziku. Pred pričetkom raziskave je bilo delo usmerjeno k izbiri ustreznega informanta. V raziskavo so bili tako vključeni samo rojeni govorniki konkretnega šavrinskega govora, ki od rojstva živijo samo v rodni vasi. Zaradi tako postavljenih pogojev je raziskava zajela vaščane, ki so starejši od 60. Poleg navedenih kriterijev je bil upoštevan tudi pogoj, da informanti dobro slišijo in nimajo govornih napak. Zaradi primerljivosti in ustreznosti zbranih narečnih oblik so bili odgovori preverjeni pri treh informantih za vsako raziskovalno točko.

V članku so vsa vprašanja navedena v slovenskem in italijanskem jeziku, sledijo izpričane narečne različice vsake raziskovalne točke, ki so razvrščene po zaporedju: 1 = Krkavče, 2 = Nova vas, 3 = Boršt.

OPREDELITEV ISTRSKOSLOVENSKIH
IN ROMANSKI H GOVOROV

Etimološka analiza zbranega izrazja bo izhajala iz nekaterih bistvenih iztočnic, ki se nanašajo na razmejitve in opredelitev romanskih in istrskoslovenskih govorov na istrskem polotoku.

Pri obravnavi istrskega narečja bo upoštevana Logarjeva razmejitev, čigar raziskave so še vedno poglavitna referenca za vsa dialektološka dela na tem predelu Slovenije. Logar istrsko narečje označuje kot narečje, ki se govori v Istri približno od črte Miljski zalivKozinaPodgorjeRakitovec na severozahodu do območja ob slovensko-hrvaški meji na jugu (1996, 403). Ima dva govora: **rižanskega** in **šavrinskega**. Prvega govorijo do črte KoperMarezigeZazid, drugega južno od tod (Logar, 1996, 86–92; 403–404).

Pri obravnavi romanskih govorov bo upoštevana Filipjeva (Filipi, 1993, 275–284) razdelitev romanskih govorov, po kateri med **romanske idiome** spadajo:

a) Istrobeneški idiomi

To so najbolj razširjeni romanski govori v Istri in so sestavni del beneškega narečja italijanščine. Včasih je istrobeneščina imela vlogo *koiné* za vse prebivalce Istre, zato je njen vpliv na istrske govore najmočnejši. Ni avtohton jezik, torej ni nadaljevanje lokalne latinščine oziroma romanščine, ampak je v Istro prodrl s Serenissimo (Istra je bila popolnoma v beneških oblasti od leta 1420). Uvoženi dialekt je v nekaj stoletjih popolnoma zakril lokalne avtohtone predbeneške romanske govore v Istri.

b) Istriotski idiomi

To so edini ohranjeni avtohtoni istrski govori. Danes so se močno venetizirani in kroatizirani ohranili samo v šestih krajih v južni Istri (Bale, Rovinj, Vodnjan, Šišan, Fažana in Galižana), iz pisnih virov lahko sklepamo, da so se še do začetka prejšnjega stoletja govorili tudi v Piranu, Pulju in Vrsarju.

c) Istroromunski idiomi

To so romunski dialekti, ki jih govorijo v nekaterih vaseh severno in južno od Učke. Istroromunščina spada v dakoromunsko narečno skupino. Istrske Romune imajo za potomce balkanskih Vlahov, ki so zaradi pašnikov z živino potovali po Balkanu. V večjem številu so se v Istro priselili na prehodu med 15. in 16. stoletjem. Danes so prisotni samo v nekaterih vaseh severovzhodne Istre, kjer se je njihov govor ohranil.

d) Izumrli govori

Muglizanščina, tergestinščina in veljotščina. Prva dva spadata v ladinsko narečno skupino. V Trstu so ladinsko govorili do začetka prejšnjega stoletja, v Miljah pa do konca. Veljotščina se je govorila na otoku Krku in je ugasnila leta 1898 s smrtjo zadnjega govornika Antonia Udaine Barburja. Idiom sodi v izumrli romanski jezik vzhodnojadranskih obal, ki so mu znanstveniki nadelili tudi ime dalmatščina.

PREVZEMANJE LEKSEMOV

Jezikovno sovplivanje in prepletanje romanskega in slovanskega življa se je v Istri začelo od 8. stoletja dalje. Od 10. stoletja dalje začne zaradi živahnih trgovskih poti med istrskimi obalnimi mesteci in prestižno Serenissimo na istrske govore vplivati beneški govor.

O sožitju beneščine in lokalnih istrskih govorov govori tudi Skubic (1997, 10, 11), ki pravi, da je Beneška republika od 10. stoletja vedno bolj širila svojo oblast na vzhodno obalo Jadrana in na vzhodni del Sredozemlja, tako politično, ekonomsko in celo jezikovno. Beneščina je bila, kot pravi Skubic, *lingua franca* pristanišč vzhodnega Sredozemlja. Istra je bila popolnoma v beneških oblasti od leta 1420.

Istrski beneški govor, v katerem se sporazumevajo prebivalci istrskih mestec, je rezultat dolgotrajnega procesa, med katerim so beneški govori postopoma iz rabe izrinili avtohtone istriotske govore.

Romansko govoreče prebivalstvo je s svojo kulturo, navadami in jezikom pomembno vplivalo na slovansko govoreče prebivalstvo, ki je živelo v zaledju obmorskih mest, saj je med narodoma potekala intenzivna komunikacija na vseh področjih življenja.

Romanski in slovanski svet se politično, zgodovinsko, kulturno in jezikovno prepletata in stapljata že več stoletij, kar se odraža v številnih jezikovnih interferencah.

V članku bodo izpostavljene romanske izposojenke v istrskoslovenskem besedišču, ki so rezultat večstoletnega sobivanja dveh etnij.

ETIMOLOŠKA RAZČLEMBE

Etimološki članki so načeloma strukturirani enotno. Zabeležena romanska izposojenka je povezana s sorodno narečno obliko, ki je izpričana v enem od sosednjih govorov (šavrinski, rižanski, čakavski). Sledi navedba možnega prvega vira izposoje, ki je navadno eden izmed istrobeneških govorov, ki ima zelo pogosto vzporednico v tržaškoitalijanskem govoru. Zaradi tega je natančen vir izposoje težko določljiv. Leksem je nato povezan in primerjan z ostalimi romanskimi različicami (beneščina, benečanščina, knjižna italijanščina, furlanščina, muglizanščina, bizjaški govor ...). Na koncu etimološkega članka je naveden zadnji vir izposoje leksema. Pri hibridnih izposojenkah je nakazana njihova tvorba.

MOŠKA OBLAČILA / INDUMENTI MASCHILI

Moška dvodelna obleka / vestito da uomo

1. veš'tito
2. veš'tito
3. veš'tito

Istr. slov. obliko *veš'tito* lahko prim. z istopomen. šavr. (Korte) *veš'tit* (gradivo NASIK), čak. (Funtana) *vestit* »moška obleka« (Selman 84), čak. (Korčula) *veštīt* »obleka« (RGK-cd), čak. (Brgud) *veštīt* (IrlA 300, vpr. 642) in čak. (Čepić) *veštīt* (IrlA, ibid.). Izraz je sprejet iz istopomen. istr.ben. *vestito* in *vistito* (VG 1218, 1230; GDDT 783,789); ben. *vestito* (Basso-Durante 465). Leksem je izveden iz lat. *vestītus* 'obleka' (REW 9285), kar je part. perf. od gl. *vestīre* 'obleči' (REW 9282). Po Cortelazzu in Zolliju je lat. gl. *vestīre* denominativ etimona *vestīs* 'obleka' (DELI-cd).

Vsakdanja obleka / vestito da strapazzo

1. 'rubā usake'dāña
2. 'ruba za usak'dan
3. usak'daṅe 'γʷant

Izraz *'rubā oz. 'ruba* 'obleka', ki ga beleži tudi Bezljaj kot *rōba* 'blago, oprava', kakor sbh. *rōba*, redkeje *rūba* 'roba, obleka' (ESSJ III 188), lahko prim. z istopomen. šavr. (Korte) *'ryba* (gradivo NASIK), riž. (Sv. Anton) *'ruba* (Jakomin 108) in čak. (Funtana) *rōba* (Selman 66). Izraz je izposojen iz istr.ben. *rōba* »roba, cosa«, 'obleka; stvar' (Manzini-Rocchi 183; VG 890). Besedo lahko prim. z istopomen. trž.it. »roba, cosa, roba in genere« (GDDT 531), beneč. *roba* (Boerio 579); knj.it. *rōba* »stoffa, indumento«, tj. 'blago, oblačilo'. Izraz najverjetneje izvira iz frank. *rauba* »armatura; veste«, tj. 'oklep, obleka' (DELI-cd). Bezljaj izvaja besedo iz it. *rōba*, furl. *rōbe* 'stvar, roba', kar je bilo po njegovem prevzeto iz stvn. *rauba* 'oblačilo', kar je domnevno sorodno z *roub* 'rop, plen'.

Praznična obleka / vestito da festa

1. veš'tito za 'fešto
2. 'feštna 'ruba
3. 'ruba za 'fešte

a) veš'tito

Za eti. gl. št. 3.1.

b) za 'fešto, 'feštna 'ruba, 'ruba za 'fešte

Izraz *'feštā* (Krkavče), *'fešta* (Nova vas, Boršt) beležijo tudi čakavski govori, npr. (Boljun in Rovera) *fešta* (Francetić 75; Kalčić 33). Beseda je prevzeta iz istr.ben. (Koper, Pulj) *fèsta* (Manzini-Rocchi 76), ki mu ustreza tudi pulj.istr.ben. *fèsta* (DP 45). Prim. tudi druge različice: npr. istr.ben., trž.it. in beneč. *festa* (VG 369; GDDT 229; Boerio 266). Izraz lahko vzpor. z istopomen. mugl. *fièsta* (DDM 43), bizj. *festa* (Domini 174) in furl. *fièste* (NP 312). Beseda izhaja iz lat. *fēsta* 'svečanost, slavnost' še nepojasnjenega izvora (REW 3267; DELI-cd).

c) 'ruba

Za eti. gl. št. 3.2.

Brezrokavnik / blusotto

1. kâmi'žot
2. kamižo'lin
3. kamižo'lin

Istrskoslovenski govorniki za brezrokavnik uporabljajo izraza *kâmi'žot* in *kamižo'lin*.

a) kâmi'žot

Izraz lahko prim. s sl. *kamižôla* 'kratek suknjič', *kamižôla*, tudi *kamizola* in notr. *kaməžuala* ter rez. *čamažot* (ESSJ II 13). Šavr. izraz *kâmi'žot* ustreza istr.ben. *camifot* in *camifoto*, vendar v nekoliko drugačnem pomenu, tj. »sorta di camicia di tela, di solito colorata che gli operai mettono sopra il vestito, per non insudiciarsi troppo lavorando«, 'vrsta platnene srajce' (VG 153; Manzini-Rocchi 36); prim. istopomen. trž.it. *camisoto* »camiciotto, blusa«; beneč. *camisòto* »camiciotto« (Boerio 123). *Camifot(o)* je povečevalnica od beneč. *camisa* (Boerio 122), knj.it. *camicia* 'srajca' iz poznolat. *camisia* (REW 1551). Še vedno ni pojasnjeno, ali ima beseda keltski, galski ali mediteranski izvor (DELI-cd), čeprav Bezljaj (ESSJ ibid.) sledi Meyer-Lübkeju in navaja, da je izraz domnevno keltskega porekla.

b) kamižo'lin

Izraz ustreza beneč. *camisolin* in *camisiolin* 'telovnik' (Boerio 123); prim. istr.ben. *camifolin* »giachettino nero di lana usato dalle dame«, ki pomensko popolnoma ne ustreza izpričanemu romanizmu, sicer pa ustreza vodnj. in rovinj. *camifuléin* 'telovnik' (VG 153). Prim. istopomen. bizj. *camisulin* 'jopič; telovnik' ter furl. *camisolin* in *camisulin* 'telovnik' (NP 94).

Za eti. gl. št. 3. 4 a.

Moška srajca / camicia da uomo

1. s'râjcâ
2. ka'miža, kami'žola, s'rajca

3. s' rājca

a) ka'miža

Izpričan šavr. leksem *ka'miža* je izposojen iz istopomen. istr.ben. *camifa* (VG 152; Manzini-Rocchi 36), trž. it. *camisa* (GDDT 118) ter ben. in beneč. *camisa* (Basso-Durante 54; Boerio 122). Prim. tudi istopomen. bizj. *camifa* (Domini 77) in ben.dalm. *camisa* (Miotto 42).

Za eti. gl. št. 3.4 a.

b) kami'žola

Za eti. gl. št. 3.4 a.

Hlače / pantaloni

1. bar'yeše

2. bār'yeše

3. bār'yeše

Romanizem, ki ga lahko vzpor. z istopomen. čak. (Rovera) *brgeše* (Kalčić 12), čak. (Boljun) *bragēši* (Francetić 23), ustreza istr.ben. in beneč. *braghese* »calzoni, calze« (Manzini-Rocchi 27; VG 112; Boerio 97; GDDT 89). Prevzeto iz lat. *braca* 'hlače' galskega izvora (REW 1252).

Žep / tasca

1. škār'seġlā/ škārš'lin

2. škār'seġla

3. škār'sela

Izraz, ki ga lahko primerjamo z riž. (Sv. Anton) *kar'sjela* (Jakomin 121), je prevzet iz istr.ben. *scarsela* 'žep' (VG 96); prim. istopomen. kopr. istr.ben. različico *scarsèla* (Manzini-Rocchi 201) in istr.ben. *scarselin* (Manzini-Rocchi ibid.), kar je enako istr. slov. pomanjš. *škārš'lin* (Krkavče). Besedo lahko vzpor. tudi z istopomen. trž.it. in beneč. *scarsela* (GDDT 581; Boerio 621); knj.it. *scarsèlla* »anticamente, borsa di cuoio per il denaro, tenuta appesa al collo o alla cintura«, 'usnjena torba za denar' nepojasnjene izvora (DELI-cd). Prati (EV 156) izvaja besedo iz prid. *scarso* 'skop', v smislu shranjevanja in varčevanja z denarjem.

Hlačnica / tromba dei pantaloni

1. bār'yešñak

2. bār'yešñak

3. bār'yešnik

Romanski osnovi v pomenu 'hlače' so šavrinski govorci dodali pripono *-njak* oz. *-nik* in z njo tvorili nov pomen 'hlačnica'.

Za eti. gl. št. 3.6.

Moška jakna / giacca da uomo

1. ja'keṭā

2. ji'keṭa

3. ja'keṭa

Za eti. gl. št. 3.10 a.

Suknjič / giacca

1. ja'keṭā, jake'ton (daljša moška jakna)

2. ji'keṭa, ji'keṭaca/ jika'ton

3. ja'keṭa

a) ja'keṭā, ji'keṭa, ji'keṭaca, ja'keṭa

Izraz je enak s šavr. istopomen. (Korte) *ja'keṭa* (gradivo NASIK), riž. (Sv. Anton) *je'kjeta* (Jakomin 46), čak. (Funtana) *jakèta* (Selman 35) in čak. (Brgud, Čepić) *jakèta* (IrLA 308, vpr. 651). Prirojeno po istr.ben. *iacheta* 'kratki suknjič' (Manzini-Rocchi 100; VG 468; GDDT 288, 267); beneč. *giacheta* (Boerio 304). It. *giacchetta* 'kratki suknjič' izhaja iz starofrancoskega izraza *jacquette* (1375) iz *jacque* (1364), to pa iz osebnega imena *Jacque*, tj. oseba, ki je to jakno nosila (DELI-cd). Šavr. *ji'keṭaca* je romanska hibridna izposojenka z romansko osnovo in pomanjševalno pripono *-ica* > šavr. *-aca*. Z izrazom istrskoslovenski govorci označujejo krajšo jakno.

b) jake'ton, jika'ton

Leksem ustreza istopomen. trž.it. *giacheton* »giubbone« (GDDT 267), ki je povečevalnica od trž.it. izraza *giacheta* (GDDT ibid.)

Za eti. gl. št. 3.10 a.

Plašč / cappotto

1. ka'pōt

2. ka'pōt

3. ka'pōt

Šavrinska beseda, ki jo lahko primerjamo z istopomensko šavr. (Korte, Marezige) *ka'pōt* (gradivo NASIK; ibid) in čak. (Brgud, Čepić, Boljun, Funtana) *kapōt* (IrLA 307, vpr. 648; Francetić 127; Selman 38), je prevzeta iz istopomenske istr. ben. *capoto* (Manzini-Rocchi 39; VG 169). Leksem lahko povežemo s trž. it., ben. in beneč. *capoto* (GDDT 128; Boerio 135) in knj. it. *cappotto* (ZING-cd). Izraz izhaja iz pozno latinskega izraza *cappa* 'vrsta kapuce', kasneje se je pomen razširil na *plašč* (EV 35; REW 1642). Lat. *cappa* se je razvilo v it. *càppa* »mantello corto con cappuccio usato un tempo da gentiluomini e cavalieri«, 'prehodni plašč s kapuco'.

Kapuca plašča / cappuccio del mantello

1. kâ'puć(o)

2. ka'puć(o)

3. ka'puć

Navedeni romanizem je izpričan tudi v drugih šavr. in čak. govorih, npr. šavr. (Marezige) *kapućo* (gradivo NASIK), šavr. (Korte) *ka'pyć* (ibid.) in čak. (Boljun) *kapüć* (Francetić 127). Beseda je prevzeta od enega izmed istr. ben. govorov, prim. istr. ben. *capuc'*, *capucio*, *capuso*/*capuzo* (VG 169; GDDT 128). Trž. it. pozna istopomenski izraz *capucio* (GDDT 128), beneč. pa *capuzzo* (Boerio 136). Zadnji vir je pozno lat. *cappa* 'plašč' (REW 1642).

Ovratnik pri srajci / collare

1. ko'lār
2. kə'lār
3. ko'lēt
- a) ko'lār, kə'lār

Izpričano narečno obliko, ki pomensko ustreza šavr. (Korte) *kpla'rin* (gradivo NASIK) in čak. (Boljun) *kolār* (Francetić 138), ustreza knj.sl. *kolār* 'bel, trd ovratnik katoliških duhovnikov' (SSKJ-cd). Bezlaj beleži izraza *kolér* in *kolir* 'ovratnik' (ESSJ II 56) ter gorenjsko *kōler* (ibid.). Istrskoslovenski govorniki so besedo prevzeli iz istr. ben. *colar* 'ovratnik' (Manzini-Rocchi 51; VG 229); prim. istopomen. trž.it. *colar* in *colaro* »collare« (GDDT 164) ter beneč. *colàro* (Boerio 178). Bezlaj (ibid.) navaja, da beseda ustreza srvn. *koller*, *kollier*, *goller*, *gollier* 'ovratnica, komat', kar izhaja iz fr. *collier* < lat. *collāre*. Zadnji vir besede je torej lat. *collāre* 'ovratnica' (REW 2042) oz. 'ovratnica za pse in sužnje' iz lat. *cōllum* 'vrat' (DELI-cd; REW 2053).

b) ko'lēt

Istopomenski romanizem lahko zasledimo tudi v drugih govornih, prim. v Marezigah *ku'let* 'ovratnik' (gradivo NASIK), čak. (Korčula) *kòlet* 'ovratnik' (RGK-cd) in čak. (Funtana) *kolèt* (Selman 40). Izposojeno iz istr. ben. *coletto* 'ovratnik' (VG230), ki popolnoma ustreza tudi beneč. in trž. it. *coletto* »colletto« (GDDT 165; Boerio 179). Boerio za benečanski izraz *coletto* (ibid.) navaja: »Pezzuolo di pannolino finissimo, che si portava al collo dalle persone civili, e che ora non è più di moda.«, tj. 'ovratna ruta'. (Istr.)ben. *coletto* je pomanjševalnica od (istr.)ben. oz. beneč. *colo* (VG ibid.; Boerio ibid.) iz lat. *cōllum* 'vrat' (DELI-cd; REW 2053).

Ovratnik na plašču / bavero

1. ko'lār
2. kə'lār
3. ko'lēt
- a) ko'lār, kə'lār
- Za eti. gl. št. 3.13 a.
- b) ko'lēt
- Za eti. gl. št. 3.13 b.

Prehodni plašč / mantello

1. mǎn'tel
2. man'telo
3. man'tel

Navedene narečne besede so enake s čak. (Korčula) izrazom *mǎntel* 'prehodni plašč' (RGK-cd). Beseda ustreza knj. it. *mantello* »indumento indossato sopra tutti gli altri, di forma rotonda, ampio, senza maniche, affibbiato al collo«, tj. 'pokrivalo okrogle oblike brez rokavov, ki si ga nadenemo čez obleko' (DELI-cd). Zadnji vir besede je lat. *mantēllum* 'ovoj; odeja; prt' (REW 5326) oz. 'tančica, pajčolan' (DELI-cd).

ŽENSKA OBLAČILA / INDUMENTI FEMMINILI**Dvodelna ženska obleka / vestito da donna**

1. tā'jer
2. ta'jer
3. ta'jer

Romanizem lahko primerjamo z istopomenskim čak. (Korčula) *tajêr* »ženski dvodelni kostim« (GRK-cd), ki pomensko popolnoma ustreza istr. ben. (Buje) in trž. it. *taier* »completo di giacca e gonna per donna« (VG 1133; GDDT 716). Prevzeto iz fr. *tailleur* 'prikrojevalec, krojač' s posredovanjem knj. it. *tailleur* 'ženski kostim' (GDDT ibid.; DELI-cd).

Enodelna ženska obleka / vestito

1. veš'tála
2. veš'tála
3. veš'tála

Narečno obliko lahko primerjamo s čak. (Funtana) *veštálja* in *veštálja* »duga kučna haljina« (Selman 84), čak. (Korčula) *veštálja* 'dolga obleka' (RGK-cd) in čak. (Boljun) *veštálja* 'ženska hišna obleka' (Kalčić 741). Izraz ustreza istr. ben. in trž. it. *vestaia* »vestaglia« (VG 1217; GDDT 783), beneč. *vestàgia* »veste lunga ed agiata che si porta di sopra« (Boerio 791) in knj. it. *vestaglia* »ampia veste lunga o corta da camera«, 'ženska hišna halja' (DELI-cd). Istr. ben. in nekateri čak. govorniki iz izrazoma *vestaglia* ali *vestagia* označujejo (dolgo) žensko obleko, medtem ko istr. slov. govorniki z romanizmom *veš'tála* označujejo dolgo žensko obleko in poročno obleko. Istr. slov. govorniki besedi pripisujejo nekoliko drugačen pomen verjetno, ker so dolgo obleko povezali s poročno obleko zaradi podobne dolžine. Italijanski etimologi nimajo enoglasnega mnenja o izvoru leksema *vestaglia* (DELI-cd).

Ženska jakna / giacca da donna

1. ja'ketâ
2. ji'ketâca
3. žu'bin
- a) ja'ketâ, ji'ketâca

Beseda *ji'ketâca* je hibridna beseda, sestavljena iz romanske osnove in istr.slov. pomanjš. pripone *-aca* < *-ica*. Za eti. gl. št. 3.10 a.

b) žu'bin

Izoliran leksem *žu'bin*, ki nima ustreznice v nobenem od sosednjih govorov, ustreza le knj.it. *giubbino*, ki je pomanjš. od it. *giùbba* 'moška jakna' iz arab. *gubba* »bombažna spodnja obleka ali kombineža«.

Telovnik / panciotto

1. kamižo'lin
2. kamižo'lin
3. kamižo'lin
- Za eti. gl. št. 3.4 a.

Ženska srajca / camicia da donna

1. b'lyzã
2. s'rajca/ b'luza
3. b'luza

Izraz ustreza istr. ben. *blufa* (VG 97) in knj. it. *blùsa* »camicetta da donna non aderente«. Morda je morda prevzet iz slovenščine. Beseda izvira iz fr. *blouse*, njen zadnji vir ni pojasnjen (DELI-cd).

Krilo / gonna

1. 'kottlã
2. 'kottola/ 'kottula
3. 'kottla

Izraz, ki ga lahko primerjamo s šavr. (Korte) *'kottola* in šavr. (Marezige) *'kottola* (gradivo NASIK), ustreza tudi čak. (Funtana) *kòtula* 'obleka, krilo' (Selman 41) in istopomenskemu čak. (Brgud, Čepić, Boljun) *kòtula* (IrLA 671, vpr. 671; Francetić 150). Bezljaj (ESSJ II 74) beleži izraz *kòtula* 'žensko krilo' in hrv. (Istra) *kòtla* ter v Črni gori in Dubrovniku *kòtula*. Šavrinski izraz izhaja iz istr. ben. *còtola* »gonna, gonnella«, 'krilo; krilce' (Manzini-Rocchi 56; VG 259), ki mu popolnoma ustreza tudi trž. it. *còtola* »gonna, gonnella, sottana« (GDDT 178). Boerio (205) za beneč. *còtola* pravi, da je manjš. od *cotta* »così chiamata una sorta di veste antica ed agiata da donna, che ricuopriva tutta la persona ed affibbiavasi al davanti ed alle braccia con ucchielli«. Izraz izhaja iz beneč. *cotta* (Boerio 205), knj. it. *cotta* »antica tunica« iz st. fr. *cotte* (1138), to pa iz frank. **kotta* 'tunika, obleka' (REW 4747; DELI-cd).

Predpasnik / grembiule

1. trà'vešã/ tràvë'shon
2. tra'vesa/ trave'shon
3. tra'vesa/ trave'shon

Izraz, ki ga lahko primerjamo tudi s šavr. (Korte) *travë'shin* (gradivo NASIK), šavr. (Marezige) *tra'vesa* (gradivo NASIK), čak. (Brgud) *tervërš* (IrLA 315, vpr. 672) in čak. (Čepić) *travêrsa* (IrLA 316, vpr. 672), je istr. ben. izposojenka, ki je izpričana tudi v drugih govorih, prim. istr. ben., trž. it. in beneč. *traversa* »grembiule« (Manzini-Rocchi 254; VG 1173; GDDT 754; Boerio 765). Zadnji vir je lat. *tra(n)svêrsa* 'prečka; vodoravna črta' (REW 8858) iz lat. gl. *transvertere* 'obrniti v drugo smer' (DELI-cd). Istr. slov. govorniki so romanizem prikrojili tako, da so v prekožložnem zaporedju dveh *r* izpustili drugega.

Ženska halja z gumbi / vestaglia

1. tràvë'shon
2. trave'shon
3. trave'shon

Govorniki šavr. narečja uporabljajo za žensko haljo z gumbi, namenjeno hišni rabi, izraz *trave'shon*. Prevzeto iz istopomenskega istr. ben. *traverson* »grembiulone«

(VG 1173). Romanizem je izpeljanka s povečevalno pripono *-on* iz istr. ben., trž. it in beneč. izraza *trave-sa* »grembiule«, 'predpasnik' (Manzini-Rocchi 254; VG 1173; GDDT 754; Boerio 765).

Za eti. gl. št. 3.22.

Delovna halja / vestito da lavoro

1. 'xãjlã
2. f'lajda/ travë'shon
3. f'lajda/ trave'shon
- a) f'lajda, f'lajda

Romansko izposojenko *f'lajda* poznajo tudi sosednji govorniki, prim. istopomensko riž. (Sv. Anton) *'flajda* 'halja' (Jakomin 36), v nekoliko drugačnem pomenu čak. *flajda* 'delovna halja' (Selman 29) in čak. (Korčula) *flajda* 'delovna halja' (RGK-cd). V izpričanem pomenu leksem ustreza trž.it. **flaida* »vestaglia, grembiule« (GDDT 238). Pinguentini za trž. it. dialekt beleži prav tako *flaida*, vendar v drugačnem, očitno prvotnem oz. starejšem pomenu besede, tj. »giacca lunga, a coda di rondine«, 'dolga jakna' (Pinguentini 136). Manzini-Rocchi 79 za istr. ben. izraz *flàida* navaja dva pomena: »giacccone da cerimonia«, 'svečana jakna' in »grembiulone«. Rosamani (VG 1173) za istr. ben. *flàida* beleži »falda«, tj. »parte del soprabito che pende dalla cintura in giù, lembo di una veste« (DELI-cd) in »giubba«. V benečanščini se z izrazom *falda* označuje predpasnik (Boerio 259).

Izraz *flàida* je prvotno označeval plašč, o čemer pričča poleg navedenega tudi mugl. *flàida* »mantello elegante in falde« (DDM 45). Meyer-Lübke izvaja besedo iz lat. germanizma *falda* 'rob obleke'. Po Doriji (GDDT ibid.) je *flaida* starejša manjšalnica od *falda*, torej: **faldula* > **faldla* > **fladla* > *flaida* (z disimilacijo *-l-* in *-l-i*). Izraz pozna goriška furl. in furl. v Cordenonsu (GDDT ibid.) v pomenu 'dolgi plašč'. Pirona izraza ne beleži, zato kljub tipični furlanski soglasniški skupini *fl-* ne moremo trditi, da je bil leksem prevzet iz furlanščine. Leksem najverjetneje spada predbeneški jezikovni plasti.

b) travë'shon, trave'shon

Za eti. gl. št. 3.23.

OBUTEV / CALZATURE**Nogavice / calze**

1. x'lãče
2. x'lače
3. kal'çete

Za eti. izraza *kal'çete* gl. št. 2.26.

Kratke nogavice / calzini

1. kal'çete
2. kal'çete
3. kal'çete

Leksem, ki je izpričan tudi v riž. (Sv. Anton) *kal'cjata* 'kratka nogavica' (Jakomin 49) ustreza trž.it. in beneč.

calzèta »calzetta, calzino« (VG 149; DGGT 116; Boerio 120). Beseda je manjš. od *calza* 'nogavica', ki izhaja iz pozno lat. *calcea* istega pomena (REW 1495).

Dokolenke / calzettoni

1. kalcá'tone
2. kalcá'tone
3. kalcá'tone

Leksem je enak z riž. (Sv. Anton) *kalce'tone* (Jakomin 49) in je izposojen iz benečanščine ali tržaške italijanščine; knj.it. *calzettone* »calze spesse per lo più di lana, lunghe fin sotto il ginocchio«. Izraz je avgmentativ od *calza* 'nogavica', ki izhaja iz pozno lat. *cálcea* k lat. *cálceus* 'čevlji; nizki škorenj' iz *calx* 'peta' (REW 1495).

Platneni čevlji / scarpe di tela

1. cá'vâte
2. ca'vate
3. ca'vate

Izraz, ki ga lahko vzporejamo s čak. (Funtana) *cavàta* (Selman 21), čak. (Funtana) *savàta* (IrLA 313, vpr. 664), ustreza trž. it. *zavata* »ciabatta« (VG 1247; GDDT 800); beneč. *zàvata* (Boerio 808). Izraz je razširjen v vseh (istr.)ben. govorih; v knj. it. je prešel s posredovanjem benečanščine (GDDT ibid.). Zadnji vir besede je perz. *čābāt*, tur. *çabata* (DELI-cd).

Veзалke / laccio, stringa per le calzature

1. špi'yetâ/ kør'don (ed.)/ kør'done (mn.)
2. špi'yeta/ kur'don (ed.)/ kur'done
3. kar'don (ed.) / kar'done (mn.)

a) špi'yetâ, špi'yeta

Besedo lahko primerjamo čak. *špigeta* (Selman 74) in čak. *špigèta* (Francetić 421). Prevzeta je iz istr. ben. (Koper) *spighèta* »stringa, laccio da scarpe« (Manzini-Rocchi 231). Leksem ustreza istr. ben. *spigheta* »laccetto da scarpe« (VG 1071), trž.it. *spigheta* »stringa per le calzature, laccio, cinghia, cordoncino per indumenti« in knj. it. *spighetta*, ki je pomanjš. od *spiga*. Zadnje izhodišče je lat. *spīca* 'klas'.

b) kør'don, kur'don, kar'don

Romanizem *kur'don* v pogosti rabi v istr. slov. in čak. govorih in je polisemantičen izraz. Prim. istr. ben. *cordón/ cordòn*,¹tudi *curdon* 'debela vrv' (Manzini-Rocchi 54; VG 250 in 282) in trž. it. *cordón* (GDDT 175) v nekoliko drugačnih pomenih. Oblika izhaja iz lat. *chōrda* 'struna' iz gr. *chordē*, ki je ide. izvora (Domač latinski izraz je bil *fūnis*.) (REW 1881).

Peta / tacco

1. 'tāk
2. 'tāko
3. 'tāk

Navedene šavrinske besede ustrezajo tudi šavr. (Korte) 'tak (gradivo NASIK), čak. (Boljun) *tāk* (Francetić 433), čak. (Rovera) *tak* (Kalčić 107) in čak. (Funtana) *tāk* (Selman 38). Snoj (ESSJ IV 148) beleži notr. izraz *tāk* 'peta pri škornju' in primor. *tako* 'peta pri čevlju'. Leksemu, ki je prevzet iz istr. ben. *taco* »tacco, tallone« (VG 1131), ustrežata tudi trž. it. in beneč. *taco* (GDDT 714; Boerio 730). Cortelazzo in Zolli (DELI-cd) izvajata besedo iz starejše it. besede *taccone* »pezzo di suola adoperato per rabberciare una scarpa rotta«. Snoj prav tako povezuje izposojenko z ben. it. *tacco*, tosk. *tacco* 'peta pri čevlju', kar je retrogradno tvorjeno iz izraza *taccone* 'krpa, zaplata, podplat' (ESSJ ibid.), to pa iz *tacca* 'zareza, postava, koža, lisa, madež'. Leksem še nima pojasnjenega izvora (DELI-cd).

Podplat / suola

1. šo'leta
2. š'jola
3. š'jola

Prevzeto iz istr. ben. (Koper) *siòla* »suola« (Manzini-Rocchi 220); prim. istr. ben. (Pulj) *siòla* (DP 119), istr. ben. (Buje) *sióla* »suola« (VG 1033), trž.it. **siola* »suola« (GDDT 632); beneč. *siola* in *sola* »quella parte della scarpa che spetta alla parte del piede« (Boerio 662, 671); knj. it. *suola*, arh.it. *suola* < lat. *solea* 'podplat z jermenii' k *solum* 'podplat' (DELI-cd). Izraz *šo'leta*, izpričan v Krkavčah, je prilagoditev knj. it. pomanjševalnice *soletta*, iz ital. *suola* 'podplat'.

Ženske cokle / pianella da donna

1. 'cokule
 2. 'cokòle
 3. 'cokòle
- Za eti. gl. št. 3.33.

Cokla; zoccolo

1. 'cokul
2. 'cokòla
3. 'cokòla

Narečne oblike lahko povežemo s knj.sl. *cókla* 'obuvalo z lesenim podplatom' (SSKJ-cd) oz. *còkla* 'lesen čevlji', tudi *còkol* 'sandala' (ESSJ I 67). Narečna oblika, ki jo lahko primerjamo s čak. (Brgud, Čepić) *còkula* (IrLA 313, vpr. 666) in čak. (Funtana) *còkula* (Selman 22), je izposojena iz istr. ben. (Koper) *sòcolo* (VG 1047), kar lahko primerjamo z istopomenskim pulj. istr. ben. *sòcolo* in *zòcolo* (DP 121), creš. *zòcolo* »zoccolo« (VG 1264), trž. it. *zòcolo* »zoccolo« (GDDT 818), ben. *sòcolo* in *zòcolo* (Basso-Durante 268); beneč. *zòcolo* (Boerio 814). Prim. tudi istopomensko bizj. *zòcul* (Domini 557), grad. *sòcóló* »zoccolo« (Bottin 458) in furl. *zòcul* »zoccolo« (NP 1316). Bezlaj (ibid.) izvaja besedo iz it. *zoccolo* iz srlat. *zocholae* »crepidae lineae«. Iz it. je izraz

prešel v srvn. *zocheł* 'leseno obuvalo'. Meyer-Lübke, Cortelazzo in Zolli izvajajo besedo iz lat. *sōcculus*, kar je manjš. od *sōccus* 'lahki čevelj, lahka sandala' (REW 8052; DELI-cd).

ZAKLJUČKI

Etimološka razčlemba je zajela **37 pojmov** oz. vprašanj, ki so bila razvrščena v semantično pole *oblačila in dodatki*, natančneje: ženska oblačila, moška oblačila, obutev.

Izluščenih je bilo **33 romanizmov**, kar predstavlja **98,1 odstotka vseh pojmov**.

Analiza je prav tako izpostavila, da **27 leksemov** ustreza eni izmed istrobeneških različic, ki ima pogosto vzporednico v tržaškoitalijanski besedi, **to je 81,8 odstotka vseh romanizmov**:

bər'yeše	kord'ela
bər'yešnak	kote'nina
bər'yešnak	kote'nina
bər'yešnik	'kotla
b'luza	'kotla
b'lyzâ	'kõtola
'cokola	'kõtula
'cokola	kur'don
'cokole	'ruba
'cokole	'rubâ
'cokul	'ruba za 'fešte
'cokule	š'jola
'feštna 'ruba	škər'sela
ja'keťa	škər'seļa
ja'keťa	škər'seļâ
jake'ton	škər's'lin
jika'ton	šo'leta

ji'keťa	tâ'bâr
ji'ketaca	ta'jer
kalcâ'tone	tâ'jer
kalcâ'tone,	'tâk
kal'ceťe	'tâko
kal'ceťe	tra'vesa
ka'miža	trâ'vešâ
kami'žola	trave'son
kamižo'lin	trave'son
kamižo'lin	trâve'son
kâmi'žot	veš'tâļa
kar'don	veš'tâļa
ko'lâr	veš'tâļâ
kø'lâr	veš'tito
ko'leť	veš'tito
kord'eļa	za 'fešto
kø'don	

Analiza je v nadaljevanju pokazala, da:

- **2 leksema lahko povežemo le s knjižnoitalijanskim izrazom (6 %):**

mân'tel, man'telo, man'tel
žu'bin.

- **3 leksemi ustrezajo tržaškoitalijanski in benečanski besedi (9 %):**

kal'ceťe, kal'ceťe
kalcâ'tone, kalcâ'tone
câ'vâte, ca'vate

- **1 leksem pripada predbeneški jezikovni plasti (3 %):**

f'lajda, f'lâjda.

Analiza je prav tako osvetlila

- **1 hibridno izposojenko:**

ji'ketaca.

PRIKAZ REZULTATOV V TABELARNI OBLIKI

SEMANTIČNO POLJE	VSI POJMI	ROMANIZMI	ISTR. BEN.	TRŽ. IT.	KNJ.IT.	PREDBEN.	HIBRID.
GARDEROBA IN DODATKI; Ženska in moška oblačila ter obutev	37	33	27	3	2	1	1

Krkavče (foto/Photo: M. Sakara, 2013)

ROMANCE ELEMENTS IN ISTRIAN SLOVENIAN VOCABULARY
IN THE SEMANTIC FIELD OF CLOTHING AND ACCESSORIES
IN VILLAGES KRKAVČE, NOVA VAS AND BORŠT

Suzana TODOROVIĆ

University of Primorska, Science and Research Center, Garibaldijeva 1, 6000 Koper, Slovenia
e-mail:suzana.todorovic@zrs.upr.si

SUMMARY

This article presets an etymological analysis of 33 words of Romance origin. The expressions analyzed belong to the semantic field of clothing and accessories; more precisely, these are expressions that apply to men's and women's clothing. Each lexeme that is etymologically analyzed is recorded in Slovenian and Italian. The dialect forms are transcribed in Slovenian phonetic notation using numbers (1 = Krkavče, 2 = Nova Vas, 3 = Boršt) that correspond to the attested individual forms at individual research sites. The introduction provides certain basic premises that are necessary for carrying out dialectology fieldwork and a brief description of the subdialects that are etymologically analyzed.

The etymological entries are uniformly structured. Each attested dialect form of Romance origin is connected with an expression that is known in the neighboring Rižana subdialect and in nearby Čakavian subdialects. The borrowing of the attested dialect form of Romance origin is always confirmed by a precise citation of the form and the appertaining subdialect from which the form was borrowed. If a Romance element is not confirmed in (Istrian) Venetian dictionaries, Trieste Italian dictionaries, or other dictionaries from the area studied, it may have been borrowed from some other nearby Romance subdialect. If a dictionary does not include a particular expression, this still does not mean that speakers did not know or use the expression, which the analysis always points out. The source of the borrowed lexeme is provided at the end of the etymological entry.

The article concludes with information about the total number of lexemes analyzed, with a precise statement of the share of Romance lexemes, and their distribution by the individual Romance subdialects from which Istrian Slovenian speakers borrowed the lexemes.

Keywords: Istrian Slovenian vocabulary, loanwords, (Istrian) Venetian Slovenian, Romance-language features, etymology

OKRAJŠAVE

ant.: antično
 arab.: arabsko
 arh.: arhaično
 ben.: beneško (Veneto)
 ben.dalm.: beneškodalmatinsko
 ben.it. beneškoitalijansko
 beneč.: benečansko (Benetke)
 bizj.: bizjaško (Monfalcone)
 creš.: creško (Cres)
 dial. dialektalno
 ed.: ednina
 eti.: etimologija
 fr.: francosko
 frank.: frankovsko
 furl.: furlansko
 gl.: glagol
 gl.: glej
 gor. gorenjsko
 gr.: grško
 grad.: gradeško (Gradež)
 ide. indoevropsko
 istopomen.: istopomensko
 istr. ben.: istrobeneško
 istr. slov.: istrskoslovensko
 istr.: istrsko
 it.: italijansko
 knj. it.: knjižnoitalijansko
 knj. slov.: knjižnoslovensko
 kopr.: koprsko (Koper)
 lang.: langobardsko
 lat.: latinsko
 m. sp.: moškega spola
 mn.: množina
 mugl.: muglizansko
 nem.: nemško
 notr.: notranjsko
 os. ed.: oseba ednine
 os. mn.: oseba množine
 part. perf.: particip perfekta
 pomanjš.: pomanjševalnica
 poznolat.: poznolatinsko
 predben. predbeneško
 pret. part.: pretekli particip
 prid.: pridevnik
 prim.: primerjaj
 prov. provansalsko
 pulj.: puljsko (Pulj)
 rez.: rezijansko
 riž.: rižansko
 roman.: romansko
 rovinj.: rovinjsko (Rovinj)
 sam.: samostalnik
 sest.: sestavljeno
 sl. slovensko
 sorod.: sorodno
 srvn.: srednjevisokonemško

st.fr.: starofrancosko
 šavr.: šavrinsko
 šp.: špansko
 terg.: tergestinsko
 tosk.: toskansko (Toscana)
 trž. it.: tržaškoitalijansko
 v. lat.: visokolatinsko
 vodnj. vodnjansko (Vodnjan)
 vulg. lat.: vulgarnolatinsko
 vzpor.: vzporejaj

VIRI IN LITERATURA

a) Slovarji

Basso-Durante = Durante, D., Basso, V. (2000): Nuovo dizionario veneto-italiano etimologico-italiano-veneto con modi di dire e proverbi. Padova, Battaglia terme.

Boerio = Boerio, G. (1856): Dizionario del dialetto veneziano, II ediz. Venezia, Giunti editore.

Cernecca = Cernecca, D. (1986): Dizionario del dialetto di Valle d'Istria. Trieste, Lint.

DDM = Zudini, D., Dorsi, P. (1981): Dizionario del dialetto muglisano. Udine, Casamassima Editore.

DELI- cd = Cortelazzo, M., Zolli, P. (1999): Dizionario etimologico della lingua italiana. Bologna, Zanichelli.

Delise = Delise, A. (1986): Vocabolario del dialetto isolano. Izola, Isola nostra,.

DL = Cardona, G. R. (1989): Dizionario di linguistica. Roma, Armando editore.

Domini = Domini, S., Fulizio, A., Miniussi, A., Vittori, G. (1985): Vocabolario fraseologico del dialetto 'bisiac'. Bologna, Cappelli Editore.

ESSJ = Bezljaj, F. (1982): Etimološki slovar slovenskega jezika. Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Inštitut za slovenski jezik, Založba Mladinska knjiga.

Francetić = Francetić, I. Rječnik boljunskih govora (rokopis s konca petdesetih, začetka šestdesetih let 20. st, hrani ga Filozofska fakulteta v Pulju).

GDDT = Doria, M., Noliani, C. (1987): Grande dizionario del dialetto triestino. Trieste, Il Meridiano.

Glavanić = Glavanić, V. (2000): Il dizionario del dialetto di Pola. Pula, Filozofski fakultet u Puli.

Gradivo NASIK (gradivo, namenjeno objavi v lingvističnem atlasu NASIK, ki ga hrani Jezikoslovni inštitut Znanstveno-raziskovalnega središča Univerze na Primorskem).

ILA = Filipi, G. Buršič-Giudici, B. (1998): Istriotski lingvistični atlas, Atlante linguistico istrioto. Pula, Znanstvena udruga Mediteran.

IrLA = Filipi, G. (2004): Istroromunjski lingvistični atlas, Atlante linguistico Istroromeno. Pula, Znanstvena udruga Mediteran.

Jakomin = Jakomin, D. (1995): Narečni slovar Svetege Antona pri Koprju. Trst, Škedenjski etnografski muzej.

Manzini-Rocchi = Manzini, G., Rocchi, L. (1995): Dizionario storico fraseologico etimologico del dialet-

to di Capodistria. Rovino, Centro di ricerche storiche di Rovino.

Miotto = Miotto, L. (1991): Vocabolario del dialetto veneto-dalmata, II edizione riveduta e ampliata. Trieste, Lint.

NP = Pirona, G. A., Carletti, E.; Corgnali, G. B. (2004): Il nuovo Pirona, Vocabolario friulano. Udine, Società filologica friulana.

REW = Meyer-Lübke, W. (1992): Romanisches etymologisches Wörterbuch, III. izd. Heidelberg, Carl Winter-Universitätsverlag.

Selman = Selman, A. (2006): Mali funtanjski rječnik. Funtana.

SSKJ-cd.

Vascotto = Vascotto, A. (1987): Voci della parlata isolana nella prima metà di questo secolo. Imola, Galeati.

VG = Rosamani, E. (1999): Vocabolario giuliano dei dialetti parlati nella Venezia Giulia, in Istria, in Dalmazia, a Grado e nel Monfalconese. Trieste, Lint.

ZING-cd = Lo Zingarelli cd (1997): Vocabolario della lingua italiana. Bologna, Zanichelli.

b) Ostala literatura

Bartoli, M., Vidossi, G. (1945): Alle porte orientali d'Italia: dialetti e lingue della Venezia Giulia (Friuli e Istria) e stratificazioni linguistiche in Istria. Torino, Gheroni.

Cortellazzo, M. (1979): Guida ai dialetti veneti. Padova, CLEUP.

Filipi, G. (1988–89): Situazione linguistica istro-quarnerina. Quaderni- Volume IX, Unione degli italiani dell'Istria di Fiume. Rovigno, 153–163.

Filipi, G. (1993): Istriotski jezikovni otoki v Istri. Annales, Series Historia et Sociologia, 11. Koper, 275–284.

Filipi, G. (1994): Slovanske in predneolatinske jezikovne prvine v listini Rižanskega placita: (oziroma ne-

uspel poskus določanja le-teh). Acta Histriae, II. Koper, 25–30.

Filipi, G. (2006): Istroromunjske etimologije (Knjiga 1: rodbinsko nazivlje). Pula, Znanstvena udruga Mediteran in Koper, Založba Annales.

Filipi, G. (2007): Istroromunjske etimologije (Knjiga 2). Pula, Znanstvena udruga Mediteran in Koper, Založba Annales.

Filipi, G. (2008): Istroromunjske etimologije (Knjiga 3). Pula, Znanstvena udruga Mediteran in Koper, Založba Annales.

Logar, T. (1996): Slovenski govori v Istri in njihova geneza. Dialektološke in jezikoslovne razprave. Ljubljana, 86–92.

Maček, M. (2002): Slavenski govori u Istri. Rijeka, HFD.

Ožbot, M. (1995–96): Romanske jezikovne prvine v besedilu Rapsodija v treh stavkih Mirana Košute. Jezik in slovstvo, 41, 7–8. Ljubljana, 379–385.

Prati, A. (1968): Etimologie venete. Venezia-Roma, Istituto per la collaborazione culturale.

Ramovš, F. (1931): Dialektološka karta slovenskega jezika. Ljubljana, Rektorat Univerze kralja Aleksandra 1.

Skubic, M. (1997): Romanske jezikovne prvine na zahodni slovenski jezikovni meji. Ljubljana, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Skubic, M. (2004): Prevzete besede in kalki na zahodnem slovenskem jezikovnem območju. Annales, Series historia et sociologia, 14, 2. Koper, 315–322.

Skubic, M. (2006): Slovenske jezikovne prvine v obsoški furlanščini. Ljubljana, Filozofska fakulteta.

Zamboni, A. (1976): L'etimologia. Bologna, Zanichelli.